

Ailelere Sunulan Hizmetler ve Destekler

ÖZEL EĞİTİMDE AİLE EĞİTİMİ

ÖZEL EĞİTİM ÖĞRETMENLİĞİ III

Yasal Düzenlemeler

- ▶ ABD 1975 Tüm  z rl   ocuklar Yasası (Education for All Handicapped Children)
- ▶ 1986 daki versiyonunda, bireyselleştirilmiş aile hizmet planı (BAHP)
- ▶ 1990 Yetersizliği olan Bireylerin Eğitimi Yasası (Individuals with Disabilities Act, IDEA)
- ▶ 2004 IDEA ailelerin eğitim hizmetlerine etkin katılımı ve aile okul işbirliği
 - ▶ Okul, ebeveyn danışmanlığı ve eğitimi sağlar
 - ▶ Anne babaların çocuklarının gereksinimlerini anlama ve  ocuk gelişimi hk. bilgilendirme

▶ Çeşitli federal yasalara göre

- ▶ Okullar, ailelere çocuklarının durumunu izleyebilmeleri için gerekli becerileri öğretmekle yükümlüdür.
- ▶ Ailelerin gereksinimlerini belirleyebilmesi ve kurumlardan gerekli destek hizmetlerini alabilmesi için gerekli olan fırsatlar

► Türkiye'de yasalar

► Anayasa 41. madde

«Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.»

► 1997 Özel Eğitim Hakkında KHK

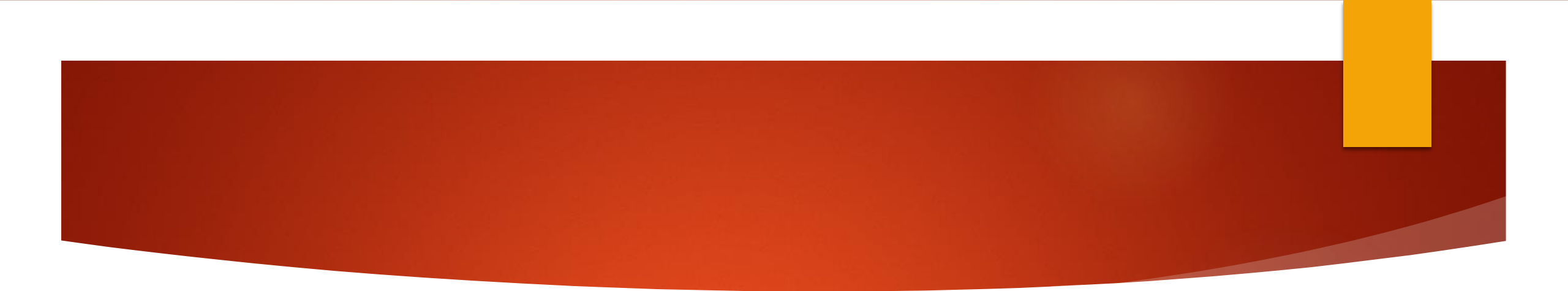
► 2006 Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği

► Aileye sunulacak hizmetlerin özel eğitim hizmetleriyle koordineli olarak sunulması ve ailenin de işbirliğine alınması

- ▶ 4 b) Aile «özel eğitime ihtiyacı olan bireyin, anne, baba ve kardeşleri ya da kanunen bakmakla yükümlü olan kişi veya kurum temsilcisini ifade eden»
- ▶ Ailelere, aylık olarak sağlanan maddi destekler ile rehabilitasyon hizmetlerinin ücretinin bir kısmının devletçe karşılanması destekler arasındadır

573 KHK

- ▶ Madde 5 -
- ▶ Her aşamadaki tanılamada, bireyin eğitsel performans dűzeyi belirlenir, gelişim alanlarındaki özellikleri değerlendirilir ve bu değerlendirme sonuçları dikkate alınarak eğitim amaçları ve hizmetleri planlanır, en uygun eğitim ortamına yerleştirilmesine karar verilir.
- ▶ Tanılama, deđerlendirme ve yerleřtirme sűrecinin her ařamasında ailenin de gűrűřű alınarak katılımı sađlanır.

-
- ▶ Erken çocukluk dönemi eğitimi
 - ▶ Madde 6 -
 - ▶ Erken çocukluk dönemindeki özel eğitim hizmetleri ailenin bilgilendirilmesi ve desteklenmesi temeline dayalı olarak evlerde ve kurumlarda sürdürülür.

Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği (2006)

▶ Özel eğitimin temel ilkeleri

▶ MADDE 6

- ▶ F)) Ailelerin, özel eğitim sürecinin her boyutuna aktif olarak katılımları ve eğitimleri sağlanır.

▶ Eğitsel değerlendirme ve tanılamamanın ilkeleri

▶ MADDE 8 – (1) Eğitsel değerlendirme ve tanılamamanın ilkeleri şunlardır:

- ▶ g) Eğitsel değerlendirme ve tanılama sürecinde ailenin ve gerektiğinde bireyin görüşü alınır.
- ▶ ğ) Eğitsel değerlendirme ve tanılama süreciyle ilgili olarak birey ile ailenin görüş ve onayları alınmadan hiçbir açıklama yapılamaz. Eğitsel değerlendirme ve tanılama sonuçları sadece yasal ve eğitimle ilgili kararlar almak için kullanılır.

- ▶ İzleme
- ▶ Madde 13
- ▶ (3) Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin gelişimlerinin izlenmesine yönelik faaliyetler; özel eğitim hizmetleri kurulu, rehberlik ve araştırma merkezleri, okullar, kurumlar ve ailenin iş birliğiyle yürütülür.

- ▶ **Kaynaştırma Yoluyla Eğitim ve Başarının Değerlendirilmesi**
- ▶ **Kaynaştırma yoluyla eğitim**
- ▶ Madde 23
- ▶ f) Kaynaştırma uygulamaları yapılan okul ve kurumlardaki personel, diğer oğrenciler ve onların aileleri özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin özellikleri hakkında okul idaresince yapılan planlama doğrultusunda RAM, BEP geliştirme birimindeki ilgili kişilerce bilgilendirilir.

► **Öğrenci karnesi ve bireysel gelişim raporu**

- (2) Her öğrenci için yılda iki defa olmak üzere bireysel gelişim raporu hazırlanır. Bu rapor yarıyıl ve öğretim yılı sonunda karneyle birlikte öğrenci velisine gönderilir. Öğrencinin gelişiminin ailesi tarafından izlenerek eğitimde sürekliliğin sağlanması amacıyla hazırlanan raporda; öğrencinin BEP'inde yer alan ve her dönemde kazandırılması hedeflenen bilgi becerilerin kazanım düzeyi ayrıntılı olarak gösterilir.

▶ **Evde eğitim hizmetleri**

- ▶ e) Evde eğitimde, ailelerin bilgilendirilmesi, desteklenmesi ve eğitimin her aşamasına katılımları sağlanır.

▶ **Aile Eğitimi**

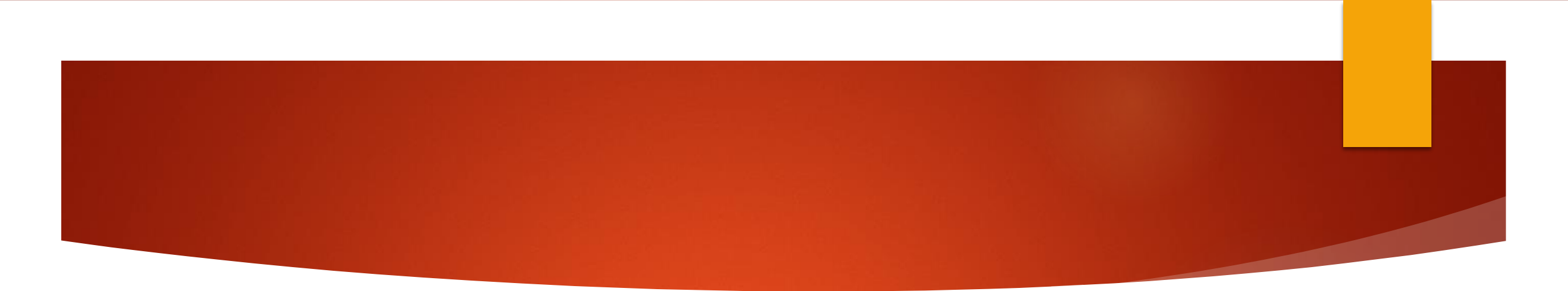
▶ **Aile eğitimi hizmetleri**

- ▶ **MADDE 36 – (1)** Aile eğitimi, tüm eğitim kademelerinde bireyin eğitimine katkı sağlamak amacıyla aileye verilecek her türlü rehberlik ve danışmanlık hizmetlerini içeren bir eğitimidir.
- ▶ (2) Aile eğitimi hizmetleri yürütülürken aşağıdaki hususlar dikkate alınır:
 - ▶ a) Aile eğitim programları; aile eğitiminde esas olacak genel ilke ve amaçlar doğrultusunda bireyin yetersizliği, gelişim özellikleri, eğitim ihtiyaçları ve ailenin ihtiyaçlarına uygun olarak hazırlanır ve yürütülür.
 - ▶ b) Aile eğitimi hizmetlerinin planlanması ve koordinasyonu özel eğitim hizmetleri kurulu tarafından yapılır.
 - ▶ c) Aile eğitim programları, RAM'lar, özel eğitim okul ve kurumları, kaynaştırma uygulamaları yapılan okullar tarafından hazırlanır ve yürütülür.

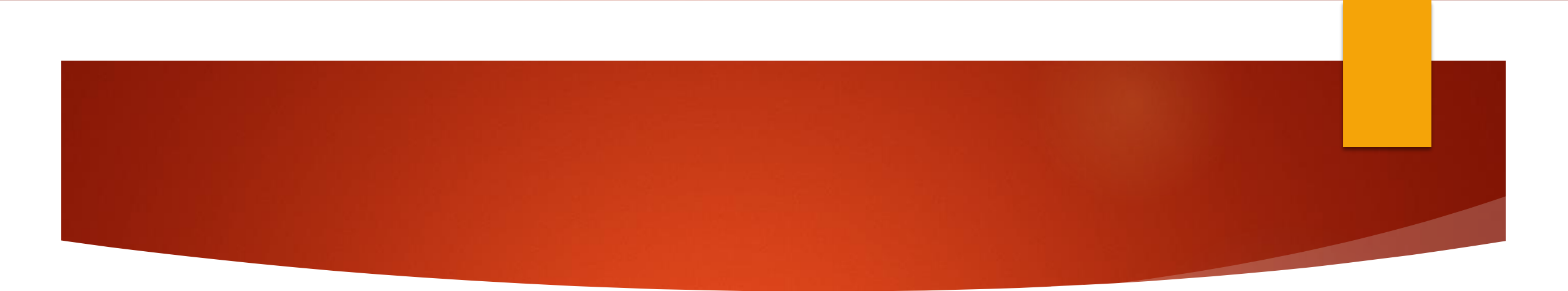
- ▶ ç) Aile eğitimi hizmetleri, bireyin ve ailenin ihtiyaçları doğrultusunda bireysel, grup ya da uzaktan eğitim şeklinde yürütülür.
- ▶ d) Aile eğitim programları ailenin katılımıyla bir yılığına planlanır ve aile ile bireyin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda her yıl yeniden geliştirilerek uygulanır.
- ▶ e) Aile eğitimi hizmetleri, kurumlarda yürütülür. Ancak, ihtiyaç hâlinde bu hizmet evlerde de yürütülebilir.

Rehberlik ve Danışmanlık Hizmetleri

- ▶ Aile eğitiminin yanı sıra
 - ▶ ailelerin ihtiyaç duydukları hizmetlere yönlendirilmesini,
 - ▶ kendilerine gerekli bilgilerin sağlanmasını veya
 - ▶ gerektiğinde çeşitli problem çözme becerilerinin kazandırılması gibi farklı konuları içerebilmektedir.

-
- ▶ Nasıl bir hizmet alınacağı kişinin veya ailenin yaşadığı sorunlara ve bu sorunların kapsamına düzeyine göre farklılık göstermektedir.
 - ▶ Medikal tedaviler
 - ▶ Psikoterapi
 - ▶ Psikolojik danışmanlık
 - ▶ Rehberlik vb

- ▶ Depresyon, kaygı → psikiyatrist veya psikolog
- ▶ Geçiş dönemlerinde, çevreye uyumsuzluk, problem çözmede sorunlar → rehber danışman
- ▶ Aile bireyleri bireysel olarak veya hep beraber psikolojik destek + rehberlik desteği alabilirler
- ▶ Aile yelerinin tamamının terapiye gittiği durumlarda aile üyelerinin davranışlarının işlevleri üzerine çalışılmaktadır
- ▶ Aileler bir araya gelerek grup formatında danışmanlık alabilmekte, benzer özellikteki ailelerin paylaşımları ve etkileşimler sorunların çözümünü kolaylaştırmaktadır.

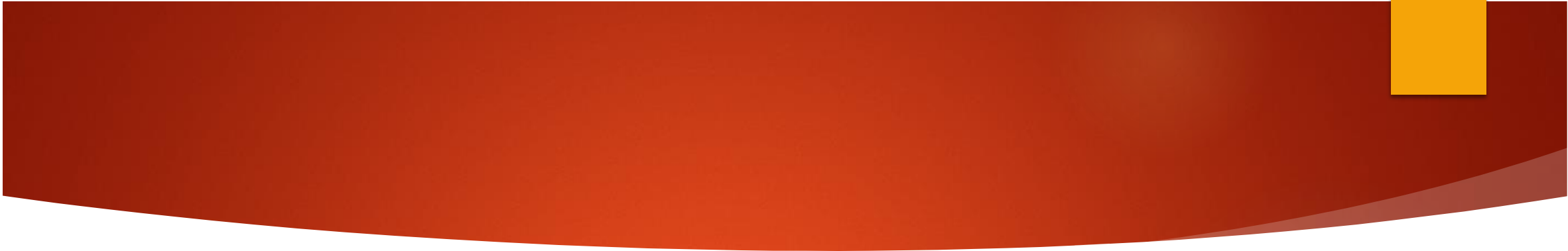
-
- ▶ Aileye yeni katılan üyenin özel gereksinimlerinin kabul edilmesi ve bunlara uyum sağlanabilmesi, günlük yaşamın düzenlenmesiyle ilgili danışmanlık verilebilmektedir.
 - ▶ İletişim becerilerinin geliştirilmesi
 - ▶ Problem çözme davranışlarının kazandırılması

- ▶ Çocuğa uyum sağlandıktan sonra alınacak hizmetlere yönelik arayışlar başlar
- ▶ Bu aşamada özel eğitim öğretmenleri ile rehber öğretmenler danışmanlık verebilirler
- ▶ Öğretmenlerin verdiği rehberlik alanları
 - ▶ Bilgilendirme
 - ▶ Yönlendirme
 - ▶ Hizmet koordinasyonu

- ▶ Okulda verilebilecek rehberlik hizmetleri
 - ▶ Yasal düzenlemeler ve olanaklar
 - ▶ Ek servisler
 - ▶ Yeni eğitim düzenlemeleri
 - ▶ Yasal konularda yardımlar
 - ▶ Ailelere gerekli bilgilerin verilmesi
 - ▶ Anne-baba eğitimleri
 - ▶ Kısa süreli duygusal destek sağlama

Sosyal destek

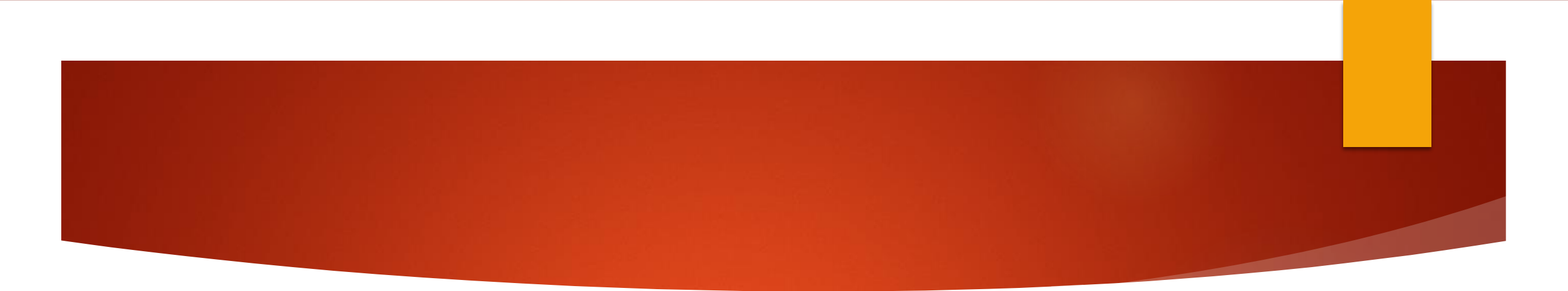
- ▶ Ailenin yakın çevresi
- ▶ Akrabalar
- ▶ Okullar
- ▶ Sivil toplum kuruluşları
- ▶ Vakıflar
- ▶ Resmi kurumlar

-
- ▶ Bilgi ve deneyim paylaşımı
 - ▶ Duygusal ve maddi destekler
 - ▶ Örgütlenme

- ▶ Eşler birbirine destek olmaktadır.
- ▶ Yeterince desteği olan ailenin stresle baş etmesi daha kolay olmaktadır.
- ▶ Benzer özellikteki aileler, empati kurmalarını kolaylaştırmaktadır. / rol model olmaktadır
- ▶ STK – ailelerin bir araya gelmesini sağlamaktadır – toplumsal duyarlılık, maddi-manevi destek, aile haklarının geliştirilmesi
- ▶ Okullar – aileler arası iletişimin ve toplantıların sağlanması, bilgi ve hizmetlere erişimde destek

Eğitim hizmetleri

- ▶ Anne-babalar okul 6ncesi d6nemde 7ocuklarının ilk 6đretmeni olabilmektedir.
- ▶ Anne-babaları ebeveynlik hakkında bilgilendirmek
- ▶ Bilin7lendirmek
- ▶ Davranışlarını geliştirmeye y6nelik 7eşitli d6zeylerdeki sistematik uygulamalar aile eğitimini oluşturmaktadır.

-
- ▶ Ailelere çocuklarına çeşitli becerileri öğretmeye yönelik eğitimler verilmektedir.
 - ▶ Bu sayede, anne-baba çocuklarını tarafsız olarak değerlendirmeyi ve gerekli becerileri öğretmeyi öğrenebilmektedir.